

ідентифікації особистості в зоні паспортного контролю, а розміщені в лінії світильники створюють світлові коридори для навігації пасажирських потоків.

Основні результати та їх практичне значення. Освітлення сучасних аеропортів все більше підпорядковується маркетинговим правилам, дозволяє вирішувати завдання не тільки функціонування основних служб, а й численних комерційних структур - ресторанів, магазинів, СПА-комплексів та ін. Виразне і комфортне освітлення в поєднанні з усіма необхідними зручностями стають гарантом того, що навіть пасажирів транзитних рейсів, які мають достатньо часу, вважають за краще не залишати будівлю аеровокзалу. Час очікування, поєднане з шопінгом і розвагами, дозволяє пасажиром отримати задоволення, яке надовго залишиться в пам'яті, а самому аеропорту приносить додатковий прибуток. Крім створення комфортної атмосфери світильники в інтер'єрі аеропорту нерідко грають роль своєрідних навігаторів, утворюючи світлові коридори, що визначають напрямок пасажирських потоків. З цією метою можуть використовуватися як лінійні світильники, так і розташоване по одній лінії вбудовується і підвісне обладнання інших форм, а також вбудовані в підлогу і настінні світильники.

УДК 725.381:725.

Бармашина Л. М., канд. архіт., доцент

Гавриленко І., студент

Національний авіаційний університет, м.Київ, Україна

ПРОБЛЕМА ДОСТУПНОСТІ СЕРЕДОВИЩА ЖИТТЄДИЯЛЬНОСТІ ТА ТИПОЛОГІЯ ПЕРСПЕКТИВНОГО РОЗСЕЛЕННЯ ІНВАЛІДІВ

В нашій країні людям з обмеженими можливостями досить важко зберігати як здоров'я, так і соціальну незалежність. Неналежні житлові умови, низька якість обслуговування інвалідів створюють бар'єри для повної інтеграції в суспільне життя. За час свого існування як незалежної держави Україна здійснила деякі кроки, спрямовані на захист прав інвалідів. Було прийнято ряд законів, постанов, нормативних документів. Зокрема у липні 2012 року за сприяння громадянських організацій була прийнята Програма створення належних умов для людей інвалідністю щодо доступності до об'єктів транспортно-дорожньої, туристичної інфраструктури та поштового зв'язку на 2012-2016 роки року. Не дивлячись на всі законодавчі зусилля влади щодо захисту прав інвалідів, реалізація всіх законодавчих приписів все ще є недостатньою і вимагає великої кількості дій від держави.

Інваліди в своєму повсякденному житті зіштовхуються з величезною кількістю проблем: недоступність публічних місць (відсутність пандусів, під'їздів тощо); незадовільна якість системи охорони здоров'я; низький рівень державної підтримки інвалідів; небажання роботодавців працевлаштовувати інвалідів; проблема з доступом до освіти. Безбар'єрне архітектурне середовище, влаштоване засобами універсального дизайну, має бути

безперервним на значних за площею територіях – від мікрорайонів, де від «бар'єрів» повинні бути звільнені житлові осередки, відкриті простори, об'єкти наближеного й повсякденного обслуговування, до великих громадських об'єктів із прилеглими ділянками. Головною складовою безбар'єрного архітектурного середовища безумовно є житловий осередок, в якому інвалід як мешканець проводить набагато більше часу, ніж інші. Житлове середовище включає, перш за все, мікросередовище, тобто безпосередньо житло, в якому передбачаються комунальні зручності, дотримання санітарних норм житлової площі, затишок житлових приміщень, оснащення меблями, що забезпечують безпеку користування (проживання, пересування, самообслуговування, дозвілля тощо) і комфортність. При цьому міська інфраструктура має забезпечувати можливість досяжності найбільш потрібних об'єктів побуту, культури, охорони здоров'я, соціального обслуговування тощо. Місце проживання інваліда з урахуванням зазначених чинників визначає типологію розселення. У розвинутих країнах існує велике кількісне і якісне різноманіття форм розселення людей з обмеженими фізичними можливостями. Враховуючи сучасні соціально-економічні умови, найбільш придатними варіантами житла для інвалідів в Україні можуть бути наступні варіанти: адаптовані квартири в житловому будинку загального типу, облаштовані шляхом невеликої перебудови або пристосування в межах перших поверхів під час нового будівництва або реконструкції, призначені для сімей, у складі яких є особи з обмеженими можливостями; спеціальні квартири для інвалідів, в тому числі на кріслах-колясках, осіб похилого віку (одиноких із збереженою діяльнісною активністю або у складі сім'ї), облаштовані на перших поверхах багатоквартирних житлових будинків із забезпеченням безбар'єрних загальнобудинкових комунікацій.

Висновок. Вимоги поетапної повної інтеграції інвалідів у суспільство та забезпечення універсального дизайну обумовлюють на даному етапі пріоритетність саме таких форм розселення. В подальшому можливий розвиток типології житла для маломобільних груп у напрямку кількісного і якісного зростання форм розселення та обслуговування.

УДК 725.381:725.

*Бармашина Л. М., канд. архіт., доцент
Гончар В., студент*

Національний авіаційний університет, м.Київ, Україна

ПІШОХІДНО-ТРАНСПОРТНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ТА ІНВАЛІДИ

Серед пішохідно-транспортних проблем маломобільних груп населення головними є наступні: обладнання зупинок, введення в експлуатацію нових транспортних засобів, які враховують потреби маломобільних пасажирів, створення доріг і під'їзних шляхів для інвалідів, відповідне облаштування вокзальних комплексів. Незважаючи на наявні нормативи з проектування середовища з урахуванням потреб маломобільних груп населення, об'єкти соціальної, зокрема транспортної інфраструктури